

Izveštaj Ornitološke sekcije Trećeg internacionalnog biološkog kampa „Tajan 2013.“

Iva Šoštarić¹, Danijela Četković², Nathalie Boesch³

Šoštarić, I., Četković, D., Boesch, N., 2013: Report of ornithology section of third international biology camp “Tajan 2013”

From July 31st to August 4th, 2013 ornithology section conducted a study of ornithological biodiversity of Nature park Tajan, within the 3rd international biology camp “Tajan 2013”. During that period 31 bird species have been recorded in the studied area.

Key words: report, ornithology, Tajan, 2013

Uvod

U sklopu 3. internacionalnog biološkog kampa „Tajan 2013.“ u organizaciji Društva studenata biologije, Ornitološka sekcija je provela istraživanje ornitofaune Parka prirode Tajan. Na području Parka prirode Tajan do sada nije provedeno ciljano detaljno ornitološko istraživanje, pri čemu dostupni ornitološki podatci o okolici parka nisu recentni (Obratil, 1967-1977). Ovaj rad daje kratak pregled zabilježene ornitofaune.

Metode rada

Terenski rad, koji je prvenstveno imao za cilj upoznati članove sekcije s ornitološkim metodama i osnovama raspoznavanja vrsta ptica, odvijao se u razdoblju 31.07.-04.08.2013. Članovi Ornitološke sekcije bili su smješteni u kampu Kamenica, te su sukladno tome svi jutarnji terenski izlasci provedeni u okolici te lokacije (sl. 1 i 2).

Prilikom istraživanja koristila se najjednostavnija metoda opće inventarizacije ornitofaune. Sastavljala se generalna lista vrsta tako da su tijekom boravka na terenu popisivane sve opažene i determinirane vrste ptica (Tab. 1). Na taj način skupljeni podatci pružaju nam osnovnu informaciju o prisustvu ili odsustvu rijetkih i ugroženih vrsta, te o vezanosti određenih vrsta za specifična staništa i/ili nadmorske visine. Tijekom istraživanja korišteni su dalekozori i Collins Bird Guide (Svensson, 2009) kao standardna oprema. Dnevni terenski rad bi uglavnom trajao od 06:00h do 10:00h, što se poklapa s periodom najveće aktivnosti ptica. Ukoliko je program kampa to dopuštao, s radom bi se nastavljalo i u kasnijim popodnevnim satima sve do sutona. Provedena je također demonstrativna uporaba zvukovnog vaba ciljanog na vrste sova, tijekom večeri 02.08.2013.

¹ Udruga BIOM, Preradovićeve 34, 10000 Zagreb, Hrvatska

² Društvo studenata biologije, Antuna Hangije 123b, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina

³ Stowarzyszenie Ekoskop, 28/4 Ul. Lubelska, 35-205 Rzeszow, Poljska

Slika 1. Satelitski prikaz istraživanog dijela Parka prirode Tajan
Figure 1. Satellite view of the researched part of the Tajan Nature Park

Slika 2. Prikaz prevladavajućeg staništa na obrađenom području,
mješovite planinske šume uz rijeku
Figure 2. The view of the prevailing habitat in the researched area,
mixed mountain forests along the river

Rezultati

Tablica 1. Popis vrsta uz broj jedinki zabilježenih tijekom istraživanja, s pridruženim odgovarajućim statusima prema IUCN crvenoj listi, Bonnskoj i Bernskoj konvenciji, te Europskoj direktivi o pticama (Dodatak II).

Table 1. Species list with the number of individuals recorded during the research, with respective statuses according to the IUCN Red List, Bonn and Bern Convention and the European Bird Directive (Annex II).

Br. No.	Znanstveno ime vrste Scientific name	Broj jedinki Number of individuals	IUCN	Bonn	Bern	EU direktiva Bird Directive
1.	<i>Buteo buteo</i>	2	LC	II	II	
2.	<i>Streptopelia decaocto</i>	2	LC	III		
3.	<i>Columba livia domestica</i>	5	LC	III		II-A
4.	<i>Dryocopus martius</i>	2	LC	II		I
5.	<i>Picus canus</i>	1	LC	II		I
6.	<i>Dendrocopos major</i>	5	LC	II		
7.	<i>Dendrocopos minor</i>	1	LC	II		
8.	<i>Motacilla alba</i>	6	LC	II		
9.	<i>Motacilla cinerea</i>	9	LC	II		
10.	<i>Cinclus cinclus</i>	6	LC	II		
11.	<i>Erithacus rubecula</i>	7	LC	II	II	
12.	<i>Phoenichurus phoenichurus</i>	3	LC	II	II	
13.	<i>Turdus merula</i>	10	LC	III	I	
14.	<i>Sylvia atricapilla</i>	6	LC	II	II	
15.	<i>Phylloscopus trochilus</i>	1	LC	II	II	
16.	<i>Phylloscopus collybita</i>	1	LC	II	II	
17.	<i>Troglodytes troglodytes</i>	4	LC	II		
18.	<i>Muscicapa striata</i>	3	LC	II	II	
19.	<i>Parus major</i>	11	LC	II		
20.	<i>Parus ater</i>	2	LC	II		
21.	<i>Parus cristatus</i>	3	LC	II		
22.	<i>Parus palustris</i>	5	LC	II		
23.	<i>Aegithalos caudatus</i>	12	LC	II		
24.	<i>Sitta europaea</i>	8	LC	II		
25.	<i>Lanius collurio</i>	16	LC	III		
26.	<i>Pica pica</i>	1	LC			II-B
27.	<i>Corvus corax</i>	2	LC	III		
28.	<i>Garrulus glandarius</i>	9	LC			II-B
29.	<i>Passer montanus</i>	21	LC	III		
30.	<i>Fringilla coelebs</i>	5	LC	III		
31.	<i>Carduelis carduelis</i>	4	LC	II		

Diskusija

Tijekom istraživanja je zabilježena 31 vrsta ptica. Mali broj zabilježenih vrsta je posljedica više razloga. Prvenstveno, većina studenata koji su sudjelovali u istraživanju nije imala prethodnog iskustva s ornitološkim istraživanjima što je bio ograničavajući faktor. Drugi značajan razlog manjeg broja zabilježenih vrsta je kratkoća istraživanja, odnosno istraživanje je provedeno tijekom svega pet dana. S druge strane, istraživanje se većinski odvijalo na staništima zajednice mješovite, pretežito bukove šume, jer je zbog nedostatka prijevoza do udaljenijih dijelova parka bilo onemogućeno intenzivnije istraživanje drugih staništa i šireg područja. Zbog toga su vrste vezane uz druge tipove staništa slabo zastupljene. Također, članovi ornitološke sekcije su bili ograničeni na lokacije koje rano ujutro mogu doseći pješice. Dobiveni podatci stoga ne daju dobar uvid u ornitofaunu Parka prirode Tajan. Za potpuniju sliku potrebni su, uz neophodno istraživanje gnjezdarica u proljeće, i podatci o zimovanju, te jesenskoj i proljetnoj migraciji.

Literatura

- Bibby, C., Jones, M. & Marsden, S., 1998: Bird Surveys: Expedition Field Techniques. Royal Geographical Society, London.
- Obratil, S., 1967: Pregled istraživanja ornitofaune Bosne i Hercegovine I (*Passeriformes*). GZM BiH (PN) NS 5: 191-268.
- Obratil, S., 1968: Pregled istraživanja ornitofaune Bosne i Hercegovine II (*Gaviiformes, Podicipediformes, Pelacaniiformes, Ciconiiformes, Anseriformes*). GZM BiH (PN) NS 6: 227-254.
- Obratil, S., 1972: Pregled istraživanja ornitofaune Bosne i Hercegovine III (*Falconiformes*). GZM BiH (PN) NS 10: 139-155.
- Obratil, S., 1975: Pregled istraživanja ornitofaune Bosne i Hercegovine IV (*Galliformes, Gruiformes*). GZM BiH (PN) NS 13: 153-161.
- Obratil, S., 1976: Pregled istraživanja ornitofaune Bosne i Hercegovine V (*Charadriiformes*). GZM BiH (PN) NS 15: 221-241.
- Obratil, S., 1977: Pregled istraživanja ornitofaune Bosne i Hercegovine VI (*Columbiformes, Cuculiformes, Strigiformes, Caprimulgiformes, Apodiformes, Coraciformes, Piciformes*). GZM BiH (PN) NS 16: 203-223.
- Roche, J. C., 1997: All the Bird Songs of Britain and Europe. Fremeaux, France.
- Svensson, L., 2009: Collins Bird Guide. HarperCollins Publishers, London.

Summary

Ornithology section conducted a study of ornithological biodiversity of Tajan Nature Park, during the 3rd international biology camp "Tajan 2013", organized by Association of Biology Students. This research had a primarily educational purpose, and it applied a simple method of compiling a general species list. Fieldwork was conducted from July 31st to August 4th, 2013. During that period, 31 bird species were recorded in the studied area. The obtained data does not provide sufficiently comprehensive assessment of ornithological biodiversity of Tajan Nature Park, for which a more thorough research is necessary.